

Μια επιστήμη για την πληροφόρηση*

- Κάθε επιστήμη είναι μια κοινωνική παραγωγή που προσδιορίζεται από τις ιστορικές και κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Έτσι π.χ. η επιστήμη της φυσικής, η φυσική, είναι γέννημα της βιομηχανικής κοινωνίας. Ορισμένοι από του κλάδους της εξελίχθηκαν σε ανεξάρτητους όπως η χημεία, η βιολογία. Αυτή η κοινωνία είχε ανάγκη από ένα σύστημα παραγωγής που θα της επέτρεπε την όλο και μεγαλύτερη εκμετάλλευση της φύσης. Μια επιστήμη που θα μελετούσε τις φυσικές ιδιότητες των αντικειμένων της φύσης και τους τρόπους αντίδρασης της φύσης. Κατά τον ίδιο τρόπο και η ανάπτυξη της πληροφόρησης, ιδιαίτερα της επιστημονικής και τεχνικής έχει ανάγκη από μια επιστήμη με αντικείμενο τη μελέτη της πληροφόρησης. Όστε από χρήση τεχνολογίας και τεχνικών να καταλήξουμε σε ανακαλύψεις που βγαίνουν από αυτή την επιστήμη.

Η ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφόρησης που είναι φαινόμενο μεγάλης ευρύτητας, στηρίζεται σε διαφορούμενες αντιλήψεις που πολλές φορές η έννοια τους δεν είναι ξεκάθαρη. Εμφανίζεται μια γλώσσα ψευδοεπιστημονική. Τα φαινόμενα αυτά εμφανίζονται σήμερα σε ότι αφορά την πληροφόρηση, την επικοινωνία και τη γνώση. Η έννοια της πληροφόρησης χρησιμοποιείται σε διάφορες επιστήμες και έχει ένα χαρακτήρα φλου.

- Μπαίνει λοιπόν το ερώτημα: Η μελέτη της πληρο-

φόρησης μπορεί να είναι επιστημονική; Με άλλα λόγια είναι δυνατόν να γνωρίσουμε τον κόσμο της πληροφόρησης όπως τον κόσμο της φυσικής και με πειραματικές μεθόδους να προχωρήσουμε στην επιστημονική διαδικασία; Η απάντηση είναι θετική ακόμα και αν τα αποτελέσματα είναι σήμερα φτωχά. Να μελετηθούν τα φαινόμενα και με την ανακάλυψη νόμων και διατύπωση θεωριών να δημιουργηθούν γενικές αρχές. Πράγματι αυτό γίνεται σήμερα, όπως με το νόμο του Bradford. Έτσι δημιουργείται μια καινούργια επιστήμη.

- Μια σύντομη ιστορική ανασκόπηση της ανάπτυξης σαν επιστήμης της πληροφόρησης με αναφορά τις κοινωνικές συνθήκες της παραγωγής της, μας επιβεβαιώνει το νεαρό της ηλικίας αυτής της επιστήμης και την κατάσταση της ανάπτυξής της.
- Σαν δομή αποτελείται από διάφορες επιστήμες που συνεργάζονται μεταξύ τους ξεπερνώντας τα παραδοσιακά όρια της «μονοεπιστήμης». Ανταποκρινόμενη στις κοινωνικές απαιτήσεις προσανατολίζεται στις κοινωνικές επιστήμες. Από την άλλη η πιεστική απαίτηση τεχνολογίας επικοινωνίας και με την έλλειψη ερευνητών την καθιστά πρακτική. Υπάρχει λοιπόν θεωρητική καθυστέρηση απέναντι στην εμπειρική εργασία και ακόμα λείπει ο συντονισμός. Η επιστήμη της πληροφόρησης προχωρεί αργά και κυρίως από έλλειψη πολιτικής και επιστημονικής προοπτικής.
- Χρειάζεται μια επιστημονική πολιτική για την πληροφόρηση που θα εκφραστεί:
 - α) με την επιλογή μιας στρατηγικής για τη δημιουργία θεμελίων της νέας «πολυεπιστήμης» της πληροφόρησης (δημιουργία ανωτάτων σχολών κ.α.)
 - β) δημιουργία ενός εθνικού δυναμικού έρευνας. Σήμερα το επίπεδο των εργαζομένων είναι κυρίως τεχνικό και στην πλειοψηφία του γυναικές.
 - γ) Να διατεθούν ερευνητές και ερευνήτριες με γερό εξοπλισμό.
 - δ) Να γίνουν μελέτες, εκτιμήσεις, ποσοτικές και ποιοτικές.

Συμπερασματικά

Η επιστήμη της πληροφόρησης που φιλοδοξεί να είναι μια επιστημονική μελέτη της επικοινωνίας και της πληροφόρησης ανάμεσα στα ανθρώπινα όντα, βρίσκεται υπό την κυριαρχία της προωθημένης τεχνολογικής ανάπτυξης και με φτωχό υπόβαθρο. Αναπτύσσεται μια επιστήμη για την πληροφόρηση. Αλλά πρέπει να γίνει η επιστήμη της πληροφόρησης.

* Στο 6ο Εθνικό Γαλλικό Συνέδριο Πληροφόρησης και Τεκμηρίωσης που οργάνωσε η Ένωση Τεκμηριωτών και Εξειδικευμένων Βιβλιοθηκάρων (ADBS) με άλλους φορείς στις 12-14 Ιούνη 1985 με θέμα «Η Κοινωνία της Πληροφόρησης» συζητήθηκε και η ανάγκη της ύπαρξης μιας επιστήμης με αντικείμενο την πληροφόρηση ιδιαίτερα την επιστημονική και τεχνική πληροφόρηση. Η παρέμβαση έγινε από τον Y. le Coadic, Δ/ση Βιβλιοθηκών, Μουσείων και Επιστημονικής και Τεχνικής πληροφόρησης του Υπουργείου Παιδείας της Γαλλίας. Δημοσιεύουμε μια περίληψη αυτής της Εισήγησης.